Stop obnoviteľným zdrojom?

Plantážam odzvonilo?

Po viacročnej eufórii z podpory a rozvoja netradičných obnoviteľných zdrojov energií ako sú veterné, či slnečné elektrárne prišlo k ďalšej absurdite. Vládni úradníci si povedali STOP, veď ich elektribna je oveľa drahšia, nestabilná v rozvodnej sieti a zasahujúca do výrazu a tvaru krajiny (aj keď asi menej ako bilbordy a pútače).

No problém je aj v tom, že sa zasahuje do logiky vývoja takých obnoviteľných zdrojov, voči ktorým môžeme len ťažko nachádzať protiargumenty. Ide o spracovanie a spaľovanie rýchlorastúcich drevín pre energetické účely, kde diletantskými rozhodnutiami v pôdohospodárstve sa takmer reálne likvidujú, a to vďaka novele zákona o pôde.

Bez dôveryhodných a vedecky podložených analýz sa objavili tézy, že dreviny na poliach zaberajú miesto potravinárskym plodinám, a tak namiesto hľadania zmysluplných riešení (ako napr. zastavenie megalomanských stavebných projektov na zelených lúkach pre priemyselné parky, ktoré by mohli spokojne existovať v starých zanedbaných priemyselných areáloch miest) sa farmári, ktorí riešia energetiku štátu dostali do područia vlastníkom pôdy a títo sú často krát neoblomní, buď s ničím nesúhlasia, alebo doslova vypaľujú nehoráznymi nárokmi.

Úradníci si myslia, že dreviny sa majú „pestovať v horách“, čo svedčí o absolútnej neznalosti problematiky, keďže práve rýchlorastúce dreviny tam nerastú. Videli ste už v Tatrách topole, či vŕby? Proste klíma nepustí ! Odporuje to aj plánom EU, kde sa požaduje min. 7%-né využitie plôch mimo intenzívnej agrárnej výroby.

Odhliadnuc od závažných pozitívnych výsledkov z pestovania týchto drevín (tzv. samovýmladnosť, rýchla aplikovateľnosť, primerané prírastky min. 20 až 25 rokov po založení, čo tvorí 7 až 8 zberov „úrody“, návratnosť investícií už v treťom zbere a ďalšie). Energetické plantáže sú dnes v EU vo všeobecnosti niekoľkokrát ekonomicky efektívnejšie ako bežné pestovanie obilovín. Avšak možnosti sú obmedzené, trh s biomasou relatívne vyrovnaný. Pestovať rýchlorastúce dreviny pritom nie je med lízať, sú veľmi citlivé na dostatok vlahy, pravidelnú starostlivosť i napádanie škodcami. Slovenské teplárenstvo dnes potrebuje primerané objemy biomasy, hlavne v tzv. malých rozvojových oblastiach (mestá, obce, rekreačné zóny a pod.). Ročne sa u nás spáli asi 1,5 milióna tón drevnej biomasy. Do budúcna to môže byť až o milión tón viac, a to sa nepáči ako úradníkom, tak najmä veľkým producentom energií, ktorých ceny sú už dnes zbytočne vysoké. Teda spor je namieste.

Často sa tiež objavuje otázka, či biomasa je nádejným palivom do budúcna alebo len dierou na míňanie a zarábanie peňazí?

Biomasa je zdrojom nie len tepla, ale aj bioplynu a biometanu, ktorý už dnes tvorí asi pätinu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov a spaľuje sa ako vo veľkých teplárňach, tak i v malýh tepelných elektrárňach.

Je známe, že bioplynová stanica dnes vyrobí asi 7 krát viac elektriny než fotovoltaická. Ide teda o výhodnú formu, navyše oveľa stabilnejšiu v dodávkach, ako je to u ostatných obnoviteľných zdrojoch. Dôležitým je

i fakt, že poľnofarmy užívajú bioplyn pre znižovanie nákladov na elektrinu a teplo, a zároveň mestá a obce spracúvajú komunálny odpad na bioplyn, čo zvyšuje ich energetickú úspornosť a sebestačnosť. Preto je nejasný zámer odstaviť práve produkciu biomasy a bioplynu od vládnych podpôr, paradoxne sa zasahuje negatívne aj do tzv. kombinovanej výroby elektriny a tepla, čiže využitia biomasy s vyššou účinnosťou v teplárňach. Týmto sa totiž už nevypláca jej spaľovanie a tak ho obmedzujú. V problémoch sú tak aj výrobcovia drevnej štiepky a čo je horšie, opätovne narastá spaľovanie lacného uhlia, čo ma negatívne dopady na ekológiu. Významnou, no doteraz nevyužívanou biomasou je i stovky tisíc tón čítajúce nevyužité a na lúkach hnijúce stohy slamy kde sa len rysujú budúce technologické aplikácie využitia v našich podmienkach.

Vyjadrujeme presvedčenie, že do budúcna sa nájde triezvy a systematický prístup šetrný ako k životnému prostrediu, tak aj k našim peňaženkám.

<tn>